

לימוד והנצחה לעילוי נשמות שלמה וישי קרויזר ז"ל
אחים יקרים ואהובים אשר עלו יחדיו בסערה לגנזי מרומים
מתוך אתר שי לשי"י : shayleshay.co.il

פרשת נִיצָא — תפילה בהר הבית

אחרי שיעקב התעורר משנתו הוא אמר: "מה נִזְרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה, אֵין זֶה כִּי אִם בַּיִת אֱלֹהִים וְזֶה שְׁעַר הַשָּׁמַיִם" (כח יז).

פירש רש"י: "שְׁעַר הַשָּׁמַיִם" – "מקום תפילה לעלות תפילתם השמימה... שבית המקדש שלמעלה מכוון כנגד שלמטון", כלומר, כל התפילות מגיעות מרחבי העולם אל ירושלים, אל הר הבית ה', ודרך "המקום הַזֶּה", מקום בית המקדש, עולות השמימה (השל"ה ורבי יעקב עמדין בסידוריהם).

ולמה דווקא הר הבית זהו השער לעליית התפילות?

כי מקום בית המקדש בירושלים של מטה מכוון כנגד בית המקדש שבשמיים (רש"י ושפתי חכמים בשם נחלת יעקב).

את המסלול של התפילה אנו מוצאים כבר בתפילת שלמה בזמן חנוכת בית המקדש: "וְהִתְפַּלְלוּ אֵלַי דְּרֹךְ אֲרָצָם אֲשֶׁר נִתְּתָה לָאֲבוֹתָם, הָעִיר אֲשֶׁר בְּחַרְתָּ, וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בְּנִיתִי לְשִׁמְךָ" (מלכים א ח מז), וכך נפסק ב"שולחן ערוך" (אורח חיים צד א) שכל המתפללים עומדים בתפילת שמונה עשרה לכיוון ירושלים ובית המקדש.

בנוסף לחובה להתפלל לכיוון המקדש, נצטוונו להתפלל במקום המקדש. כך מפורש בתרגום הארץ ישראל המיוחס ליונתן: "וְאֵתוֹ תַעֲבֹדוּ" (דברים יג ה) – "ולפניו תתפללו" (בארמית: "וקדמוהי תצלון"). וכך דרשו רבותינו ב"ספרי" (דברים פרשת ראה, פיסקא פה): "עבדהו במקדשו", וביאר זאת הרמב"ם: "שיהא המטרה להתפלל בו, ונכחו" ("ספר המצוות" מצנות עשה ה).

מכאן שבית המקדש מיועד לא רק לעבודת הקורבנות אלא גם לעבודת התפילה. ואכן אנו יודעים על בית כנסת שפעל בהר הבית בזמן שבית המקדש היה קיים, וממנו לקחו את ספר התורה שממנו קרא הכוהן הגדול ביום כיפור, כמסופר במסכת יומא (סח:).

אחרי החורבן, כשהרומאים אסרו על יהודים לעלות ולהתפלל בהר הבית, התחילו להתפלל על הר הזיתים, מקום שממנו אפשר לראות את הר הבית. ב"ספר חסידים" (מהדורת מקיצי נרדמים, סימן תרל) מסופר על תפילת רב האי גאון על הר הזיתים, וכן מספר הרמב"ן באיגרת שכתב לבנו על תפילותיו על הר הזיתים מול מקום המקדש (כתבי הרמב"ן כרך א עמוד שסח).

בתקופה מאוחרת יותר עברו להתפלל ליד הכותל המזרחי, ליד שער הרחמים, ומשם עברו להתפלל ליד הכותל הדרומי, ומשם עברו להתפלל ליד הכותל המערבי (הרב טיקוצ'ינסקי, "עיר הקודש והמקדש" חלק ד פרק ב סעיף ה).

במלחמת ששת הימים נשמעה הקריאה "הר הבית בידינו!", והרב שלמה גורן התחיל מייד בארגון מניינים לתפילות מסודרות בהר הבית, מקום שער השמיים לתפילות עם ישראל. למרבה הצער והכאב, קיבלה ממשלת ישראל החלטה האוסרת על יהודים להתפלל על הר הבית. זוהי הפעם הראשונה בהיסטוריה שיהודים אוסרים על יהודים להתפלל בהר הבית. אבל אל לנו להתייאש, משנה לשנה מספר העולים בטהרה עולה באופן משמעותי. יהי רצון, שכבר בזמן הקרוב ביותר, נזכה להתפלל וגם להקריב בהר הבית, שער השמיים לתפילות כל פה.